

Folketinget - Europaudvalget

Christiansborg, den 22. marts 2007

EU-konsulent

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Grønbog om fælles rygepolitik i EU

Resumé

Kommissionen har sendt en ny grøn bog om rygepolitik i offentlig høring, med høringsfrist den 1. maj 2007.

Grønbogen fokuserer på de sundhedsmæssige og økonomiske byrder, som er forbundet med passiv rygning.

Kommissionen opstiller to tilgange til en fælles rygepolitik i EU: 1) et totalt forbud og 2) et forbud med visse undtagelser til særligt restaurationsbranchen.

Desuden lægger Kommissionen op til en debat om hvilken tilgang, som er mest hensigtsmæssig og hvilke politiske midler, EU kan tage i brug for at gennemføre en eventuel fælles rygepolitik.

Kommissionen vedtog den 30. januar 2007 en ny grøn bog med titlen "Mod et Europa uden tobaksrøg: politiske valgmuligheder på EU-plan". Grønbogen udgør grundlaget for en bred offentlig høring om, hvordan EU kan bidrage til at nedbringe de sundhedsmæssige og økonomiske byrder, som er forbundet med passiv rygning.

Grønbogen opridser de kendte **sundhedsmæssige risici** ved rygning og særligt passiv rygning, samt gennemgår en række **økonomiske byrder**, såsom ekstra udgifter til sygdomsbehandling, produktivitetstab, tab af indkomstskat samt

tab af bidrag til sociale sikringsordninger fra rygere og passive rygere, som ikke kan opretholde et lønnet arbejde på grund af rygningsrelaterede sygdomme¹.

Totalt eller delvist forbud i fælles EU-regler?

Kommissionen identificerer **to mulige tilgange til etablering af en fælles rygepolitik** i EU: **1)** et totalt forbud mod rygning på alle arbejdspladser og offentlige steder og **2)** et mindre omfattende forbud mod rygning på indendørs arbejdspladser og undtagelse fra forbudet til f.eks. restaurationsbranchen, dele af branchen kunne dog evt. pålægges krav om at oprette ventilerede rygerum.

Nogle medlemslande, samt restaurationsbranchen og tobaksindustrien er imod et totalt forbud på EU-plan, hvorfor Kommissionen peger på, at et omfattende forbud ville være svært at implementere. På den anden side fremhæver Kommissionen de positive erfaringer fra medlemslande, som allerede har indført et totalt forbud².

Kommissionen mener dog, at det ville være mere realistisk at gennemføre et mindre omfattende rygeforbud med undtagelser til dele af restaurationsbranchen men fremhæver, at de sundhedsmæssige gevinster ved en sådan model er **markant lavere** end ved et totalt forbud.

Politiske midler til gennemførelse af en fælles rygepolitik

På den baggrund opstiller Kommissionen en række mulige politiske midler til gennemførelse af en eventuel fælles rygepolitik i EU.

1) Bevarelse af status quo

Ingen nye tiltag, men opretholdelse af den indsats mod rygningsrelaterede skader, som allerede i dag findes i diverse EU-programmer³, samt forbedring af implementering af allerede eksisterende direktiver om beskyttelse af arbejdernes sundhed og sikkerhed.

¹ Grønbogen referer desuden nogle resultater fra en Eurobarometerundersøgelse om befolkningens holdning til rygning og røgfrit miljø fra januar 2006. Rapporten med undersøgelsens resultater kan findes her:

http://ec.europa.eu/health/ph_information/documents/ebs_239_en.pdf

² F.eks. er omsætningen i Irlands restaurationsbranche ikke faldet, men tværtimod steget lidt, efter indførelsen af det irske rygeforbud.

³ F.eks. det flerårige strategiske program Life+ for 2007-2010, Det Syvende Rammeprogram for Forskning og Folkesundhedsprogrammet.

2) Frivillige reguleringsformer

- Opfordring til alle interessenter om frivilligt at benytte fælles europæiske retningslinier.
- Opfordring til at arbejdsmarkedets parter indgår frivillige aftaler om at forbyde eller begrænse rygning på arbejdspladserne.

3) Brug af den åbne koordinationsmetode

- Koordinering og sammenligning af medlemsstaternes nationale indsatser for at begrænse skaderne fra passiv rygning.
- Evalueringsrapporter fra Kommissionen af medlemsstaternes resultater på området.

4) Anbefalinger vedtaget af hhv. Kommissionen og Rådet

- Anbefalinger med hjemmel i TEF art. 152 (folkesundhed) til medlemsstaterne om at vedtage nationale rygeforbud.

5) Bindene EU-regler

- Revision og skærpelse af de eksisterende direktiver om beskyttelse af arbejdstagernes sundhed og sikkerhed⁴, eller evt. vedtagelse af et selvstændigt direktiv om rygning på arbejdspladser.
- Udvidelse af direktivet om farlige stoffer⁵, så det også omfatter stoffer fra tobaksrøg.

Kommissionen lægger i øvrigt op til, at høringen om grønbogen kan resultere i flere forslag til bindende lovgivning på området, hvorfor **det er vanskeligt på nuværende tidspunkt at afgøre, hvilke dele af traktatgrundlaget sådanne regler skulle bygge på.**

Høringsspørgsmål i grønbogen

Afslutningsvist rejser grønbogen en række spørgsmål: **1)** hvilken af de to opstillede tilgange til rygepolitik findes mest hensigtsmæssig? **2)** hvilke af de opstillede mulige politiske tiltag, findes mest anvendelige?

⁴ Særligt direktiverne /89/391/EØF, 2004/37/EF og 89/654/EØF.

⁵ Direktiv 67/548/EØF.

Desuden opfordrer grønbogen alle interessenter til at fremsende eventuelle andre data eller forhold, som bør tages med i overvejelserne om en rygepolitik.

Nuværende rygepolitik i medlemsstaterne

I dag har Irland (og Skotland) totalt forbud mod rygning i alle lukkede lokaler med offentlig adgang og på alle arbejdspladser, herunder barer og restauranter. Det forventes, at der vedtages tilsvarende regler for resten af Storbritannien i løbet af sommeren 2007. Sverige, Italien og Malta har indført rygeforbud, som dog giver mulighed for at indrette aflukkede rygerum. Finland, Frankrig og Litauen ventes at gennemføre lignende regler i løbet af 2007, om end Litauen vil opretholde undtagelser til en række "cigar- og pibeklubber".

En række medlemslande har indført forbud mod rygning på alle offentlige steder og arbejdspladser, men opretholder undtagelser for eksempelvis hoteller, barer og restauranter. Dette gælder f.eks. Belgien, Cypern, Estland, Nederlandene, Slovenien og Spanien.

Generelt har flertallet af medlemsstater gennemført forbud eller begrænsning af rygning på offentlige steder som f.eks. hospitaler, skoler, administrationsbygninger, teatre, biografer og offentlige transportmidler.

Eksisterende EU-regler om rygning

Der findes i dag en række EU-direktiver, som blandt andre ting søger at beskytte arbejdstagere mod passiv rygning. De retter sig mod arbejdsgiverne, som pålægges at sørge for passende udluftning på arbejdspladserne og røgfri opholdssteder til afvikling af pauser. Disse regler beskytter imidlertid kun arbejdstagere, og kun i det omfang disse opholder sig på deres arbejdsplads.

Derfor overvejer grønbogen hvordan, EU regler eventuelt kan udbrede beskyttelsen mod passiv rygning til flere borgere og større dele af samfundet.

Der er **høringsfrist** på grønbogen den 1. maj 2007.

Med venlig hilsen
Signe Riis Andersen
(36 96)